

Verhalen bij de foto's, een bijlage van 'Naakte Feiten'

Sommige foto's in 'Naakte Feiten' vragen om een wat uitgebreider verhaal dan de paar regels bijschrift in het boek. Dat zou in het boek ten koste gaan van de beelden, vandaar deze bijlage.

Op pagina 4 vinden we een portret van twee vaste gasten van 'de Peelrand'. Samen met wat andere stellen waren ze bereid open en bloot te poseren voor een artikel in Nieuwe Revu over naturisme. We werden er zeer gastvrij onthaald. Na een paar minuten op die camping was het alsof je op een 'normale' kampeerplaats rondliep. Ofwel: hoe naakt gewoon werd. Gelukkig mochten we zelf wat kleding aanhouden, want het was nogal frisjes

Op pagina 7 zie je niet wat je denkt dat je ziet. Tijdens het Oerkracht Festival in de Achterhoek wordt als volksvermaak het oeroude varkentje tik gespeeld. Diverse geïmproviseerde bakken met viezigheid zijn uitgespreid in een ring van stobalen. Het varken, dat door geblinddoekte deelnemers al kruipend moet worden opgezocht en aangetikt - hij of zij die dat als eerste doet is winnaar - is al losgelaten. Iedereen staat er klaar voor, als een in lingerie geklede festivalganger onder invloed van een grote hoeveelheid van het lokale gerstenat plotseling de ring in springt en een beestachtige act simuleert. De fotograaf reageert in een reflex.

Op pagina 13 een beeld uit een reportage over Fuego. Met de beelden uit deze reportage is een ander boek gemaakt. Ik fotografeerde deze fantastische show vanuit de coulissen en verbaasde me erover dat de danseressen bij de kledingwissels zonder gêne vrijwel naakt voor me stonden. Ik wilde dat vastleggen, zonder ze in verlegenheid te brengen of de show te storen. Een eenpootstatief, een vaste hand en het juiste moment leverden dit beeld op.

Op pagina 18 poseren Leona en Tommy voor een foto. We hadden de afspraak om wat spannende beelden van dit stel te maken voor een artikel over hun organisatie Fuck For Forest. Nadat we kennis hadden gemaakt in een café in Oost-Berlijn gingen we op zoek naar een geschikte locatie. Regelmatig bedreven Leona en Tommy, soms ook met anderen daarbij, de liefde in het groen van dit stadsdeel. Echter, door het late voorjaar zat er nauwelijks blad aan de bomen en de struiken waren ook nog transparant, met als resultaat dat de fotoshoot - ze gingen nog wel iets verder dan hier te zien is! - nogal eens verbaasde blikken van passanten opleverde.

Op pagina's 32 en 33 bereidt transgender Frédérique zich voor om naar haar werk te gaan. Ze verdient haar geld in de prostitutie en spaart voor de seksoperaties die nodig zijn om een vrouwenlichaam te krijgen. Frédérique woont op dit armoedige huurkamertje van drie bij drie meter. Op de gang is nog een gezamenlijk toilet. Ik had het voorrecht het leven van de transgenders die zich in het Bois de Boulogne (moeten) prostitueren vast te leggen. Ik was namelijk uitgenodigd om een aantal keren met de camper van de organisatie P.A.S.S.T. (Prévention Action Santé Travail pour les Transgenres) mee te gaan bij het uitdelen van koffie, koek, glijmiddel en condooms. Zodoende kon ik deze harde wereld van nabij in beeld brengen. Foto's van de prostitue(e)s in het Bois de Boulogne worden, áls ze al gemaakt worden, met telelenzen geschoten, waarbij de fotografen soms belaagd worden met stenen. Maar door dit contact kon ik ten minste met groothoeklenzen werken. Ik was de enige 'normale man' in de camper van P.A.S.S.T. Zie ook pagina's 76 t/m 79

Op pagina's 40 en 41 komen we dezelfde man tegen op twee verschillende beurzen.

Op pagina 56 bespreekt Claudia de prijs met een Duitser in een Porsche. Over Claudia en haar pogingen af te kicken van crack maakte ik een reportage voor Nieuwe Revu. Het was, zoals voor alle verslaafden, een moeilijke weg voor Claudia en ze viel dan ook regelmatig terug in die verwoestende gewoonte. Op een gegeven moment was ze zoek en bij haar familie bestond het vermoeden dat ze weer in Rotterdam werkte op de Keileweg, waar ze vroeger ook al gestaan had. Omdat ik bekend was in Spangen, ik werkte daar al drie jaar aan een reportage over de drugsproblematiek, ging ik op een gegeven moment kijken of ik haar daar aantrof. Op het meest geschikte tijdstip, 's avonds om 10.00 uur, reed ik Claudia bijna ondersteboven. Ze stak vlak voor mijn auto over, herkende me en stapte zonder aarzelen in.

Bij jou kan ik tenminste rustig roken", zei ze en pakte haar pijpje. Ze vertelde me dat ze op de Keileweg een afspraak had met een Duitse klant in een Porsche. Nog voor ze haar pijpje leeg had, sprong ze uit mijn auto. De Duitse Porsche passeerde.

Ik manoeuvreerde mijn auto in de wachtrij voor de Keileweg, direct achter de Porsche en met mijn camera op het dashboard en de zenuwen in mijn lijf maakte ik een korte serie beelden. Op de Keileweg is het allesbehalve veilig vertoeven, met foto-appatuur.

Op pagina 58 en 59 wordt een in 1995 geheel nieuw verschijnsel geïllustreerd: de amateurhoerenavond. Voor een symbolisch bedrag van tien gulden konden mannelijke bezoekers bij een willekeurig 'hoertje' – een gewone huisvrouw die weleens de kick van het zich prostitueren wilde beleven – aan hun gerief komen. Gierend van de pret stonden de dames zelfs toe dat er afgedongen werd tot om en nabij de 2 gulden 50: als 'goedkope slet' te boek staan was namelijk een enorme attractie voor deze vrouwen. Voor de betreffende avond waren kleine kamertjes ingericht als was men in een red light district. Begrijpelijkerwijs was het niet mogelijk tijdens de avond zelf te fotograferen. Soms, en in dit boek komt dat niet vaker voor, moet er om een artikel te illustreren geïmproviseerd worden en zijn Naakte Feiten niet 100% feiten. Je probeert er als fotograaf zo dicht mogelijk bij in de buurt te komen. Dit beeld is dus geënceneerd met een paar vrijwilligers onder regie van de club eigenaar. De echte amateurs en klanten die avond leverden geen ander beeld op dan dat het aanmerkelijk drukker was in het smalle gangetje.

Op pagina 61 een scène die ik niet gauw zal vergeten. Tot twee keer toe kreeg ik een opdracht vanuit Duitsland om een portret te maken van Theo Heuft, de baas van YabYum. Zowel voor Der Spiegel als voor Stern. Theo, die bekend staat als een gentleman, dacht zeer bereidwillig mee met de fotograaf. Alles en iedereen werd direct voor de foto aangesleept. Op een smal randje van het bad, met mijn rug tegen de muur, een statief in het water en in mijn onderbroek (opstropen zoals Theo het deed was in mijn geval geen optie) verliep de sessie voorspoedig. Het bijvullen met champagne werd af en toe onderbroken door het leeggieten van het glas, wat een leuker beeld opleverde dan het vullen van het glas. Toen ik klaar was met de opnames en mijn krappe zitplaats probeerde te verlaten, gleed ik tot grote hilariteit van de dames onderuit het bad in. Ik verliet het luxueuze grachtenpand wat ongemakkelijk lopend, met de natte onderbroek in een plastic zak in mijn fototas.

Op pagina 70 een serie portretten van sexshopeigenaren in, achter, onder of boven hun zaak. In het sekscentrum Apeldoorn bevond zich een barretje met dames wachtend op klanten achter de sexshop. Tijdens het opstellen van de apparatuur en het instellen van het licht werd een klant mee naar boven genomen door één van de dames. Dat leidde tot een vrolijk gekakel bij de achterblijvers. Nieuwsgierig geworden vroeg ik wat de reden was voor de lol. Welnu: het bleek een klant te zijn die wel vaker kwam en extreem zwaar geschapen was. Het meisje dat hem meenam was nieuw en was daarvan niet op de hoogte.

In l'Amour in Hulst trad boven de zaak een stripster op, achter het glas. Over de rand van het glas kon de klant dan geld laten neerdwarrelen en opdrachten geven. De eigenaar en zijn echtgenote (even tijdelijk op mijn verzoek achter het glas), hadden de shop niet echt uit overtuiging overgenomen. "Maar ge moet toch wat, hè? Uwen boterham verdienen, want stenen kunde niet eten."

Sexshop Hans in 'de Haag' werd gerund door een tweeling, die met allerlei camera's de winkel en de niet zo rustige omgeving in de gaten hielden. Dit vanuit het 'commandocentrum': hun huiskamer boven de zaak. Panorama wilde voor deze serie nog een openingfoto. Deze werd later in de studio gemaakt. Op mijn verzoek nam Hans een grote hoeveelheid opblaaspoppen mee en een elektrisch pompje. Na een half uurtje pompen konden we Hans, liggend tussen tientallen poppen, van bovenaf fotograferen. En een lol dat hij had!

De Elfsteden in Leeuwarden leek eerder op een sigarenzaakje dan op een sexshop. Het portret werd gemaakt achter de zaak in het opkamertje, de huiskamer van de eigenaar.

Onder 'Johan' in Deventer bevond zich een klein striptheater met bar en afwerkruimtes.

Op pagina 77 overkomt me de mazzel die iedere fotograaf die veel tijd en energie in zijn reportage steekt herkent. Op een avond, dat ik naar Parijs was gereden om een rit met de camper mee te maken, was de chauffeuse van de wagen ziek. Om mijn rit niet helemaal zinloos te laten zijn reed ik in mijn eigen auto de route van de camper door het Bois de Boulogne.

Ik reed langzaam in een colonne met potentiële klanten door het bos, en plotseling stond daar een spiernaakte transseksueel, de benen gekruist om de nog niet geamputeerde penis te verbergen, met opengeslagen jas (het was winter!) voor mijn auto. Uiteraard kon ik dat niet vastleggen, maar ik wist wel dat ik zo'n beeld eigenlijk nodig had voor mijn reportage. Op de laatste avond dat ik in het Bois was liep ik achter drie prostituees een oversteekplaats op. En volkomen onverwacht gooide de voorste haar jas open en... Haar reactie op de flits was furieus, tot ze door haar collega erop geattendeerd werd dat ik het was, degene die net samen met haar een kop koffie had gedronken in de camper van P.A.S.S.T.

Op pagina 79 heb ik, toen ik dit tafereel zich voor me zag afspelen, vanwege de jonge knul op de scooter (de transseksueel had ik al uitgebreid geportretteerd) niet direct op de ontspanknop gedrukt. Hij vroeg of hij aan de borsten mocht voelen. Ik stond er vlak naast en vroeg de jongeman of hij er bezwaar tegen had dat ik een foto maakte. Nog geen halve minuut nadat ik het eerste tafereel had gadeslagen, speelde zich nogmaals exact hetzelfde voor mijn lens af. Ik vind dat je op deze wijze, al moet je er geen gewoonte van maken, journalistieke/documentaire-fotografie mag bedrijven. In dit boek is het de enige keer dat ik het heb gedaan.

Op pagina 94 was het de eerste keer dat ik met een 300 mm autofocus telelens een optreden vereeuwigde. Samen met Ad Nuis waren we eigenlijk naar dit concert gekomen om met een panorama-camera een rondom-foto te maken van Madonna in de Kuip. Toen die camera eenmaal stond en alles was getest, was er maar één persoon nodig om die te bedienen. Omdat ik mijn nieuwe 300 mm bij me had, heb ik dat aan Ad Nuis overgelaten en ben ik vol gegaan voor close-ups van Madonna. Ik schoot in korte tijd drie films van 36 opnames vol. Tot mijn grote verrassing en vreugde was slechts een enkele dia onscherp. Autofocus was voor mij toen meteen volwassen en na die tijd heb ik vrijwel nooit meer handmatig scherpgesteld. Tot vrij recent zijn beelden uit deze serie over de hele wereld gepubliceerd.

Op pagina 106, 108 en 109 is de Belgische Hotlips Erotic Show te zien, met erotische shows in discotheken. Het was zo'n beetje de eerste reportage die ik maakte van dergelijke gebeurtenissen. Het was sowieso voor het eerst dat dit soort activiteiten plaatsvond in discotheken. Fototechnisch was het heel bijzonder. Om onder dat soort lichtomstandigheden op de ongevoelige kleurendia een dergelijk sfeervol beeld te maken, moest ik nogal het een en ander overhoop halen. Ruim voor de discotheek openging, hing ik diverse flitsers met kleurengels op aan balken en kolommen en testte ik of ze ook allemaal afgingen als de flitser op de camera afging. Toen was het afwachten in een (destijds nog zeer rokerige) discotheek en alle apparatuur in de gaten houden, tot het moment dat de show begon. Danseres Michelle, op pagina 109 samen met Roddy Q, gaf een dusdanige show dat het mij, ondanks alle technische perikelen, als man niet onberoerd liet. En dat wil wat zeggen, want dat is me bij alle fotografie voor dit boek verder niet overkomen.

Voor de foto op pagina 110 konden we geen beroep doen op de boer uit het artikel. Als de boer het al een goed idee had gevonden om met dit verhaal herkenbaar in Panorama te komen, dan nog was het in zijn varkensstal niet mogelijk geweest. Het kostte zeer veel moeite een stal te vinden die deze foto mogelijk maakte. Hygiëne was de reden waarom een buitenstaander de stallen op een varkensbedrijf niet mocht betreden. Een biologische boer bood ons uiteindelijk gastvrijheid, maar hoefde er zelf (gelukkig) niet bij te blijven. Het model, een goede kennis, kroop met een angstig gevoel tussen de varkens. Hij verborg zijn geslacht angstvallig tussen zijn benen. Niet voor de camera nee, hij was als de dood dat de varkens vraatzuchtiger waren dan ze in de praktijk bleken te zijn! Dit beeld valt buiten de kwalificatie journalistiek, is eigenlijk puur illustratief, maar ik kon het niet laten het in het boek te plaatsen, vanwege het unieke karakter en dit verhaal.

Op pagina 115 zien we het ijshockeyteam van Tilburg Trappers na een wedstrijd onder de douche. Een tafereel waar een fotograaf niet gauw bij komt. Maar tijdens een reportage over een periode van drie maanden voor het blad Sportweek bouw je een vertrouwensband op en zijn er meer dingen mogelijk dan je aanvankelijk verwacht.

De pagina's 140 en 141 zijn voor velen shockerend. Toch daag ik eenieder uit voorbij het voor de hand liggende te kijken en te proberen zich te realiseren wat hier eigenlijk gebeurt. Hoe sterk deze twee vrouwen zijn en hoe ze de baas zijn over de situatie en niet alleen letterlijk boven deze mannen staan. Velen zullen zich erg ongemakkelijk voelen bij het aanschouwen van deze beelden. Zodra dat ongemakkelijke verdwijnt en het beeld kan worden bekeken zonder gêne, zal de essentie duidelijk worden: de schaamte voorbij en daarom superieur. Juist om deze reden staan deze foto's in het boek.

Op pagina 146 gaat zangeres Pink Snow van de Amerikaanse pornorockband Erocktica er eens goed voor liggen. De band trad op in de feesttent bij het bloemencorso te Eelde, tijdens de rode oortjes avond. Er was nog een politiek relletje of dit wel kon, maar er bleek toch geen pers aanwezig die avond. En Pink Snow, die haar act enigszins moet kuisen in de Verenigde Staten, trok voor de gelegenheid alle registers open. De baby-olie, slagroom en confetti vlogen in het rond tijdens de hardrock ballades en omdat ik met mijn grootboeklens graag vooraan sta, kon ik nog wekenlang olie achter de knopjes van mijn Nikon wegvegen. Toen de show bijna voorbij was, vertrok ik naar de kleedkamer; ik verwachtte daar nog wat moois te kunnen maken. Pink Snow kwam binnen en informeerde naar de douchemogelijkheden. Aangezien die er, in de als kleedkamer fungerende container, niet waren, stapte ze doodleuk in het aanrecht van het kleine keukenblok om zich daar te gaan afspoelen, hetgeen tot een hilarisch moment leidde en een naar mijn mening prachtige foto op pagina 151. Michiel Blijboom, altijd een gentleman, was haar behulpzaam (zie pagina 167).

Op pagina 152 en 153 een serie beelden van een vaste bezoeker van De Goorhoeve (ik kom er hierna op terug), met een opvallende doorlopende tatoeage. Ze entertint graag met een paaldans en heeft in de tuin bij haar stacaravan een paal en een dansplateau laten aanbrengen, waar ze regelmatig haar kunnen toont - niet gehinderd door kleding van welke soort dan ook. In de caravan kwam het nadien met haar vriend, die een liefhebber van geestverruimende middelen is, tot het tafereel zoals onderaan pagina 153. In De Goorhoeve bedient She Devil, zoals ze zich noemt, op het toilet soms andere bezoekers, onder toezien oog van haar benevelde vriend. De Vlaming op de bovenste foto op pagina 53 wilde alleen als ik er 'een foto van zou trekken'.

Zoals beloofd ... De Goorhoeve. De naam bestond al lang voor het café tussen de visvijvers in Geel door een Hollands stel werd omgetoverd tot het sodom en gomorra van België. Laura, de leading lady van De Goorhoeve, een afgestudeerde chemisch ingenieur van de universiteit te Delft, heeft jaren voor TNO gewerkt, maar heeft haar ziel en zaligheid in dit haar veel beter liggende project gestoken. Diverse malen mocht ik van de gastvrijheid op De Goorhoeve getuigen. Enige daarvan met Laura in de hoofdrol, worden weergegeven op de pagina's 154 en 155.

